

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.261/2019/4.

A tanács tagjai: . Zanathy János
 a tanács elnöke
. Magyarfalvi Katalin
 előadó bíró
. Farkas Katalin
 bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Karakas Attila ügyvéd

Az alperes: Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága

Az alperes képviselője: főosztályvezető jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.491/2018/7.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 57.M.3064/2017/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.491/2018/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az ONYF Nyugdíjfolyósító Igazgatósága a 2017. május 26-án kelt, a kezdő időpontot illetően augusztus 10-én módosított határozatával – a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (Knymt.) 11. § (1) bekezdése által alkalmazni rendelt, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 83/B. § (1)-(2) bekezdése alapján – elrendelte a felperes havi 267.860 forint összegű szolgálati járandósága folyósításának 2017. május 1-től december 31-ig történő szüneteltetését, mivel a felperes 2017. április 30-ig 2.924.314 forint összegű jövedelmet szerzett.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [2] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát a Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése, a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 73/B. §-a, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 195/1997. (XI.5.) Korm. rendelet (Tbjvhr.) 4/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenessége, az Alaptörvény B) cikkébe, O) cikkébe, Q) cikk (2) bekezdésébe, T) cikkébe, II., XII.-XIII., XV. és XXIV. cikkébe ütközése, továbbá nemzetközi szerződésekbe, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (Egyezmény) 14. és 17. cikkébe, az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkébe, az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 18.-19. cikkébe, az Európai Unió Alapjogi Chartája (Alapjogi Charta) 17., 21., 34., 54. cikkébe, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) és az Európai Unió Bírósága (EUB) által alkalmazott egyetemes jogelvekbe ütközése miatt kérte. Indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság a per tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezze a jogszabályoknak az Alkotmánybíróságnál történő felülvizsgálatát, valamint az EUB-nál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte határozata ténybeli és jogi indokai fenntartásával.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [4] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes helytállóan rendelkezett a szolgálati járandóság folyósításának 2017. május 1-jével történő szüneteltetéséről, a kifizetett nyugdíjjárulék alapot képező keresetet ugyanis az éves keretösszeg elérésének vizsgálatakor - a Tnyvhr. 2016. január 1-től hatályos 73/B. §-a értelmében - arra az időszakra kell figyelembe venni, amelyre vonatkozóan azt kifizették, nem pedig akkor, amikor kifizetésre került.
- [5] A bíróság a felperes által felsorolt jogszabályokat nem tartotta az Alaptörvénybe ütközőnek. Megállapította, hogy a szabályozással kapcsolatban felvetett kérdések egy részét az Alkotmánybíróság a 23/2013. (IX.25.) AB határozatban már vizsgálta. Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.III.10.255/2015/2. számú, szintén a felperes szolgálati járandósága szüneteltetése tárgyában hozott ítélettel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a 3112/2016. (VI.3.) AB határozattal elutasította. Mivel a fenti határozatokban az Alkotmánybíróság nem állapította meg a rendelkezések alaptörvény-ellenességét, az elsőfokú bíróság, figyelemmel a BH 2014.317. számon közzétett eseti döntésében

foglaltakra is, nem kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.

- [6] A bíróság az Egyezmény és az Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyve rendelkezései megsértésének megállapítására sem látott okot. Az EJEB az előtte szolgálati járandóság összegének az szja-val való csökkentését és az ellátásnak a jövedelemkorlát miatti felfüggesztését kifogásoló indítványok alapján folyamatban volt Markovics kontra Magyarország, Béres kontra Magyarország, Augusztin kontra Magyarország és Fábián kontra Magyarország ügyekben akként foglalt állást, hogy a juttatás csökkentése nem ésszerűtlen és aránytalan mértékű, az egyenlő bánásmód pedig célszerű arányossági kapcsolatban van a szabályozással elérni kívánt céllal, így a tulajdonjog és a diszkrimináció tilalom sérelmét sem állapította meg.
- [7] A Kúria kezdeményezése folytán indult eljárásban hozott 3061/2015. (IV.10.) AB határozatában az Alkotmánybíróság a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá minősítését, összegének csökkentését és a szüneteltetését együttes hatásában sem találta ellentétesnek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével; a Kúria a fenti ügyben hozott ítéletében kifejtette, hogy az ügyben alkalmazandó jogszabályok alaptörvény-ellenességét a kezdeményezésében kifejtettekén túl nem észlelte. A felperes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése megsértését alaptalanul állította, a Kúria utalt a BH 2010.194. számú döntésére is. Az elsőfokú bíróság a munkához való jog kapcsán sem észlelt alaptörvény-ellenességet, hiszen a minimálbér 18-szorosát meghaladó nyugdíjjárulék alapot képező jövedelmet szerzők állami gondoskodásra nem szorulnak, a szüneteltetés a munkához való jogot nem korlátozza.
- [8] Az Európai Unió tisztviselőinek és más alkalmazottainak nyugdíjbiztosítási átutalásáról és visszautasításáról szóló 259/68/EGK rendelet a közösségi intézményeknél munkát végző munkavállalókra vonatkozik, a külön szabályozás a nyugdíjbiztosítási alapba való utalással és visszautalással rendezi a kérdéskört, ezért a bíróság Alaptörvénybe ütközést, illetve diszkriminációt ebben a tekintetben sem állapított meg.
- [9] Nem alaptörvény-ellenes, hogy az egyes állami szférában dolgozó személyek a nyugdíjkorhatár betöltése esetén „speciális” munkakörökben kérelemre tovább foglalkoztathatók lehetnek, a mérlegelés szempontjait a bíróság nem vizsgálhatja. A Fábián kontra Magyarország ügyben hozott ítélet a jelen pertől eltérő tényállású, mivel az EJEB öregségi teljes nyugdíjban részesülők közötti megkülönböztetést talált egyezményisértőnek, a felperes szolgálati járandósága azonban nem a közszférában való foglalkoztatása miatt került szüneteltetésre, hanem mert az összege meghaladta a Tny. 83/B. § szerinti keretösszeget. A Fábián-ügyre a felperes alappal azért sem hivatkozhat, mert az végső soron a Nagykamara ítélete folytán nem a magyar állammal szembeni marasztalással végződött.
- [10] Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését az elsőfokú bíróság a következő indokok alapján mellőzte. Az Alapjogi Chartára hivatkozás a közösségi jog vonatkozásában önmagában nem elégséges,

az Alapjogi Charta címzettjei ugyanis a tagállamok, így, függetlenül attól, hogy az abban foglalt alapjogok betartása a tagállamok részére kötelező, más, az Európai Unió jogforrásainak konkrét megjelölése is szükséges ahhoz, hogy vizsgálódni lehessen. Az Alapjogi Charta felsorolt cikkeibe ütközés állítása további vizsgálódásra és az EUB-nál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére nem alkalmas.

- [11] Az EUMSZ 18.-19. cikkeiben foglalt alapjogokat Magyarország Alaptörvénye tartalmazza, az Európai Uniót alapító szerződések, mint az elsődleges joganyag vonatkozásában azoknak közvetlen hatálya, magánszemélyeknek állammal szembeni hivatkozása kapcsán részletes vizsgálata szükséges. Miután az Alaptörvény rendelkezik a megkülönböztetés tilalmáról, az Európai Unió elsődleges jogforrásainak közvetlen hatálya a jelen eljárásban nem merül fel, előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére az elsőfokú bíróságok egyébként sem kötelesek.
- [12] Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is, hogy a felperes a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt még nem töltötte be, ezért - ahogyan arra már az Alkotmánybíróság is rámutatott - nincs összehasonlítható helyzetben a korhatárt már betöltött személyekkel. Végül a bíróság kiemelte, hogy a jelen eljárás tárgyát a szolgálati járandóságot szüneteltető társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata képezte, a felperes ezen túlmenő kereseti kérelmet, így a nyugdíjemelésről való rendelkezést illetően sem járhatott el.
- [13] Az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság annak helyes indokai alapján helybenhagyta. Kiemelte, hogy a bíróság utólagos normakontroll indítvány előterjesztésére jogorvoslati úton nem kötelezhető (BH 2014.317.). A felperes nem tette vitássá, hogy az elsőfokú bíróság a társadalombiztosítási határozatot az irányadó anyagi jogszabályok megfelelő alkalmazásával vizsgálta felül, az alperes pedig helyesen utalt a felek között azonos tárgyban hozott, a felperes keresetét elutasító ítéleteket hatályában fenntartó Kúriai ítéletekre (Mfv.III.10.254/2015/2., Mfv.III.10.255/2015/2., Mfv.III.10.672/2016/4.). A másodfokú bíróság ismertette a Kúria Mfv.III.10.254/2015/2. és Mfv.III.10.255/2015/2. számú ítéleteiben foglalt, a Markovics, Béres és Augusztin kontra Magyarország ügyeket érintő megállapításokat és hogy az EJEB a hátrányos megkülönböztetés tilalmával, az érintettek tulajdonjoga és hatékony jogorvoslathoz való joga sérelmével összefüggésben lefolytatott vizsgálat eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy a juttatás csökkentése nem ésszerűtlen és nem aránytalan, az eltérő bánásmód pedig ésszerű arányossági kapcsolatban van az elérni kívánt céllal. Rögzítette továbbá, hogy az ügyben alkalmazandó jogszabályok „törvényellenességét” a Kúria - a bírói kezdeményezésben foglaltakon túl - nem észlelte, nemzetközi szerződésbe ütközés megállapítását az EJEB döntéseire figyelemmel nem kezdeményezte. A felperes olyan konkrét, az európai közösségi joghoz tartozó rendelkezéseket, amellyel az ügyében alkalmazott

jogszabályok ellentétesek, nem jelölt meg, a Knymt. 11. § (1)-(2) bekezdése és a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése alkalmazását a Kúria sem mellőzhette. A másodfokú bíróság a fenti indokok alapján nem látott okot az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a felperes által kezdeményezett eljárások lefolytatására sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak a társadalombiztosítási határozatokra is kiterjedő hatályon kívül helyezését, a jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalát és az alperes költségekben való marasztalását kérte a Tnyvhr. 73/B. §-a és a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése megsértésére, ezen rendelkezések, valamint a Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XV. cikkébe, XIII. cikkébe, az Egyezmény 14. cikkébe, az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkébe, az EUMSZ 18.-19. cikkébe, az Alapjogi Charta 17. cikkébe, 21. cikkébe, 34. cikkébe és 54. cikkébe ütközésére hivatkozva. A felperes kérte a 2017. évben szüneteltetett 8 havi szolgálati járandósága, a munkáltatója által a szüneteltetés kapcsán levont társadalombiztosítási járulék és ezen összegek kamatai megfizetésére kötelezni az alperest. Kérte, hogy a Kúria kezdeményezze az EUB előzetes döntéshozatali eljárását a Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése, a Tnyvhr. 73/B. §-a és a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdései nemzetközi szerződésekbe: az Egyezménynek és az ahhoz kapcsolódó Kiegészítő Jegyzőkönyveknek a keresetlevelében és a fellebbezésében hivatkozott cikkeibe, valamint az EUMSZ és az Alapjogi Charta rendelkezéseibe ütközése miatt. Amennyiben az utóbbi kérelmének a Kúria nem adna helyt, kérte az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését a Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése, a Tnyvhr. 73/B. §-a és a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe, „különösen” az Egyezmény 14. cikkébe, az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkébe, az EUMSZ 18.-19. cikkeibe, az Alapjogi Charta 17., 21., 34., 54. cikkeibe, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XV. cikkébe és XIII. cikkébe ütközése megállapítását.
- [15] Álláspontja szerint a jogerős ítélet azért törvénysértő, mert a jogalkotó a Tnyvhr. 73/B. §-ában és a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdésében túlterjeszkedett a Tny. szövegén: a Tny. a korábbi évekhez képest nem változott, a visszafizetés módját kizárólag a minimálbér 18-szorosát decemberben elérő jövedelem esetén határozza meg. A fenti végrehajtási szabályok nem szűkíthetik le magasabb jogi norma, jelen esetben a Tny.-nek a felperes keresetlevelében, fellebbezésében és felülvizsgálati kérelmében hivatkozott rendelkezéseit. Ezt a kérdést, annak ellenére, hogy a felperes felhívta rá a figyelmet, eddig a munkaügyi bíróság, a Kúria és az

Alkotmánybíróság sem vizsgálta, a Tnyhvr. 73/B. §-a és a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenessége és nemzetközi szerződésbe ütközése miatt az elsőfokú és másodfokú bíróság sem fordult az Alkotmánybírósághoz és előzetes döntéshozatali eljárást sem kezdeményeztek, annak feltételeit érdemben nem vizsgálták. A szolgálati járandósága 2016. évi szüneteltetése tárgyában hozott Mfv.III.10.135/2015/5. számú „végzésben” sem szerepel, hogy a munkaügyi bíróság, illetve a Kúria milyen tények és okok alapján mellőzte az Európai Bíróságnál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

- [16] A felperes 2007. december 31-től, szolgálati nyugdíjra való jogosultsága megállapításától kezdődően részletesen ismertette ügye előzményeit, kiemelve, hogy a Knymt. 2012. január 1-jei hatályba lépésével, az 5. § (1)-(2) bekezdése és 11. § (1)-(2) bekezdése rendelkezései folytán az ellátása 16%-os személyi jövedelemadóval csökkentve került folyósításra, illetve a minimálbér 18-szorosának megfelelő keretösszeg elérését követően szüneteltetésre. Sérelmezte, hogy a szolgálati nyugdíja 2012. január 1-től történő átalakításáról, szolgálati járandóságként való folyósításáról az alperes nem hozott határozatot, ezzel a bírósági jogorvoslat lehetőségét kizárta. Sérelmezte azt is, hogy az ellátásnak a mindenkor legmagasabb adókulccsal való csökkentése csak a volt rendvédelmi dolgozókat érintette, más társadalmi csoportokra sem akkor, sem most nem vonatkozik.
- [17] A felperes, utalva az Alkotmánybíróság III/355-5/2015., 3112/2016. (VI.3.) AB határozatra, a IV.1144-6/2017. és a 19/B/2007. AB határozatra, előljáróban rögzítette, hogy az - álláspontja szerint - alaptörvény-ellenes, egyezményesértő jogszabályok az Alkotmánybíróságon nem kerültek elbírálásra az alábbi, szolgálati járandóságban részesülő személyi körre nézve: külföldön dolgozók, Magyarországon őstermelőként, egyéni vállalkozóként (EVA, KATA), gazdasági társaság cégjegyzésre jogosultjaként, tagjaként, önkéntes műveleti tartalékosként, nemzetközi szállításban részt vevő fuvarozóként dolgozók, egészségügyben dolgozók, országgyűlési, Európa parlamenti képviselők, Alkotmánybíróság tagjai.
- [18] Álláspontja szerint diszkriminatív, hogy a szolgálati járandóságban részesülők homogén csoportjához tartozó, de önkéntes műveleti tartalékosként dolgozó, ennek alapján a minimálbér 18-szorosát meghaladó jövedelmet szerző személyeknek vele ellentétben nem kell szüneteltetni a járandóságát, mivel azt - a 2017. július 1-től hatályos jogszabályi rendelkezések, a Knymt.-nek az egyes törvények honvédelmi kérdésekkel összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LIV. törvény (Hmt.) 16.-19. §-aival módosított szabályai alapján - nem kell beszámítani az éves jövedelmükbe.
- [19] A felperes szerint a jogalkotó - a Tny. 18. § (2a)-(2b) bekezdéseivel alátámasztottan - nemi hovatarozástól függő különbségtételt alkalmazott a homogén csoportba tartozó szolgálati járandóságban részesülők között azzal, hogy a nőnek, aki szolgálati járandóságban részesül és 40 év társadalombiztosítási jogviszonnyal

rendelkezik, már 55 éves kortól nem kell szüneteltetni a szolgálati járandóságát, ha a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálya alá tartozó munkaviszonyban dolgozik, vagy egyéni, vagy társas vállalkozásból származó jövedelme keletkezik. Diszkriminatív az is, hogy az egyéni vállalkozónak 2017. évben 8 millió forint bevétel eléréséig nem kellett szüneteltetnie a járandóságát, míg azt a felperesnek már 2.295.000 forintot meghaladó jövedelem esetén is szüneteltetnie kell.

- [20] A felperes a fentiek kapcsán hivatkozott arra, hogy az uniós jogban a hátrányos megkülönböztetésnek két formája van (közvetlen és közvetett diszkrimináció), utalt az EUB Defrenne II.-ügyben hozott döntésére és a Palermo-ügyre azzal, hogy a Rendelet 3. cikk (1) bekezdésének az egyenlő bánásmódot előíró szabályai nemcsak a társadalombiztosítási rendszerek jogosultjainak állampolgárságán alapuló nyílt diszkriminációját tiltják, hanem a megkülönböztetés burkolt formáit is. Kiemelte, hogy az egyenlőségi irányelvekben a bizonyítási teher megfordítása a hatékony jogvédelmet szolgálja, amelyet a tagállamoknak biztosítaniuk kell és a panaszos felperesnek elég olyan tényeket bizonyítani, amelyek valószínűsítik a közvetett vagy közvetlen hátrányos megkülönböztetés megtörténtét. A felperes utalt az EUB Nikolaudi-ügyben hozott határozatára, a nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetés esetén a bizonyítási teherről kiadott 97/80/EK irányelvben foglaltak értelmezésére, valamint arra, hogy a Lisszaboni Szerződés 2009-ben történt elfogadása óta az Európai Unió egy jogilag kötelező erejű Alapjogi Chartával is rendelkezik, ami által az alapvető jogok garantálása az uniós jog alapkövénév vált.
- [21] A felperes idézte az EUMSZ 2., 6., 7. cikkét, rögzítette, hogy az Európai Unió külső tevékenységére vonatkozó rendelkezések (EUMSZ 21. cikk) szintén utalnak az emberi jogokra és az alapvető szabadságokra. Idézte az EUMSZ 67. cikkét, utalt a férfiak és a nők közötti egyenlőségről, valamint a megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló 8. és 10. cikkére, továbbá arra, hogy az EUB régóta hangsúlyozza, hogy minden egyén alapvető jogait tiszteletben kell tartani.
- [22] A felperes szerint diszkriminatív, hogy az egészségügyben dolgozó, a minimálbér 18-szorosát meghaladó jövedelemmel rendelkező szolgálati járandóságban részesülőknek - vele ellentétben - nem kell szüneteltetniük az ellátásukat. Ennek alátámasztásaként ismertette a Tny. 18. § (2a) bekezdését, a közsférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló 1700/2012. (XII.29.) Korm. határozatot és annak az egészségügyi ágazatban való végrehajtásáról szóló 1150/2013. (III.22.) Korm. határozatot, amelyek az egészségügyi dolgozók közalkalmazotti jogviszonyban való foglalkoztatását lehetővé tették. Utalt az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 16/A.-16./D. §-aira, az egészségügyi dolgozók jövedelemkiegészítését szabályozó rendelkezésekre, ismertette a nyugdíj szüneteltetéssel érintett egészségügyi dolgozók

jövedelemkiegészítés igénylésére vonatkozó rendelkezések tartalmát.

[23] A felperes hivatkozott arra, hogy diszkriminatív, hogy a szolgálati járandóságban részesülő külföldön dolgozó személyeknek a minimálbér 18-szorosát meghaladó jövedelem esetén - vele ellentétben - nem kell szüneteltetniük a szolgálati járandóságukat. Ismertette az alperes honlapján ezzel kapcsolatban megjelent, a nyugdíjfolyósítás melletti kereső tevékenységre vonatkozó „joggyakorlatot”, ennek alapján rögzítette, hogy a Tny. 83/B. §-a az Amerikai Egyesült Államokban, Ausztráliában, Japánban, Kanadában és más államokban szerzett keresetek vonatkozásában nem alkalmazandó, míg máshol, így pl. a Szovjetunió egyes utódállamaiban, Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Dél-Korában, Indiában, stb. irányadó. A korhatár előtti ellátásra, a szolgálati járandóságra, az átmeneti bányászjáradékra, a balettművészeti életjáradékra és a bányászok egészségkárosodási járadékára vonatkozó jogszabályok a szüneteltetés vonatkozásában a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdésére utalnak vissza, ezen ellátások mellett a külföldön folytatott kereső tevékenységre a fent leírtak alkalmazandók azzal az eltéréssel, hogy a 883/2004/EK rendelet és a magyar-szovjet szociálpolitikai egyezmény kivételével a szociálpolitikai/szociális biztonsági egyezmények tárgyi hatálya nem terjed ki a korhatár előtti ellátásra, így azokra a Tny. 83/B. § nem alkalmazandó; a külföldi kereseteket, jövedelmeket illetően az ügyfélnek bejelentési kötelezettsége van. Az európai országokon túl az ázsiai, afrikai országokban, Észak-, Közép- és Dél-Amerikában, valamint Ausztrália és Új-Zéland területén szerzett jövedelem esetén nem kell szüneteltetni a szolgálati járandóságot, mert a külföldön dolgozó személy vonatkozásában Magyarországon nem keletkezik társadalombiztosítási jogviszony. Mindezek - a felperes álláspontja szerint - bizonyítják, hogy a magyar jogszabályok az Egyezménybe ütköznek, mert az azonos csoportba tartozó jogalanyok között különbséget tesznek azon az alapon, hogy mely országban, illetve földrészen dolgoznak. A felperes vitatta a 3112/2016. (IV.3.) AB határozatban foglalt, a külföldön dolgozók jövedelmének ellenőrzésére és a csoportképzésre vonatkozó megállapításokat, kiemelve, hogy a diszkrimináció tilalmának meghatározásánál az Alaptörvény, az Egyezmény, az EUMSZ és az Alapjogi Charta sem tartalmaz szűkítő rendelkezést.

[24] A felperes az önkéntes műveleti tartalékos állományban dolgozó, a nők kedvezményes öregségi nyugdíjában részesülő, az egészségügyben dolgozó, valamint a külföldön dolgozó azon személyekkel szembeni hátrányos megkülönböztetések kapcsán, akiknek a jogalkotó a szolgálati járandóságuk szüneteltetését nem rendelte el, egyöntetűen hivatkozott arra, hogy az erre vonatkozó álláspontját az Alaptörvény és az Egyezmény konkrét cikkei megjelölésével és értelmezésével megindokolta és leírta azt is, hogy ezen kérdésekben az Alkotmánybíróság és Kúria sem hozott döntést. Az elsőfokú és másodfokú bíróság mindezek ellenére nem indokolta meg, hogy mely jogszabályi rendelkezések alapján és miért nem merült fel

Alaptörvénybe, illetve Egyezménybe ütköző alapjogi sérelem és nemzetközi szerződésbe ütköző jogsérelem, valamint az sem, hogy miért nem fordultak az EUB-hoz és az Alkotmánybírósághoz.

- [25] A felperes szerint a jogalkotó és az alperes a szolgálati járandósága 2017. május 1-jei szüneteltetésével - a Tny. 18. § (2a)-(2b) bekezdésével és az Alkotmány 70/A. §-át kiegészítő (3) bekezdésével alátámasztottan - az Alaptörvény és az Egyezmény által is védett tulajdonát vonta el. A jogalkotó a korábban alkotmányos védelmet élvező szolgálati nyugdíjat segélyezési jellegű ellátássá alakította. Ezt a rendszert a hatályos Alaptörvény is fenntartja, mivel az öregségi nyugdíjon kívül nem biztosít alapjogot a nyugellátásra. Az, hogy a jogalkotó a Knymt. hatályba léptetésével a szolgálati nyugdíjat alaptörvényi szinten nem védett társadalombiztosítási ellátássá alakította, ellentétes a 43/1995. (VI.30.) AB határozatban foglalt követelményekkel: a szolgáltatás átmenet nélküli megváltoztatásával, biztosításból segélyezésbe való „lecsúsztatásával” megszűnik a tulajdonvédelem, ami felér egy alapjogba való beavatkozással és amelynek folytán az ellátás könnyebben megvonható, összege könnyebben csökkenthetővé válik. Hasonló következtetést vont le az EJEB is a Markovics és társa kontra Magyarország ügyben, amikor megállapította, hogy az ellátás átalakítása az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikk (1) bekezdés első mondatában írt, a tulajdon békés élvezetébe történt beavatkozásnak tekintendő.
- [26] A felperes hivatkozott arra, hogy az Alkotmánybíróság IV/1144/6/2017. határozatában foglalt, másodfokú bíróság által is felhívott megállapítás, miszerint a szolgálati járandóság nem tekinthető nyugdíjnak, amelynek folyósítását járulékfizetés alapozza meg, ezért a szüneteltetés kapcsán nem merülhet fel a tulajdonjog sérelme, „nem fedi a valóságot”, mivel a szolgálati nyugdíjra való jogosultságát egyrészt 25 év járulékbefizetés, másrészt a szolgálati viszonyban végzett, a magyar állam által elismert többlet feladat ellátása és egyes alapjogairól való lemondása ellentételezéseként szerezte meg, ezért sérült a tulajdonhoz való joga. Álláspontja szerint ezen kérdés megítélésénél az Alkotmánybíróság figyelmen kívül hagyta, hogy Magyarországon teljes jogú öregségi nyugdíj a legalább 20 év szolgálati viszonytal rendelkező személyeknek állapítható meg, a munkaviszonyból származó jövedelme alapján pedig minden társadalombiztosítási járulékot és adót is fizetnie kell, amelynek összege, figyelembe véve a munkáltatója által fizetett társadalombiztosítási adót is, jelentősen meghaladja a szolgálati járandósága összegét. A felperes kifogásolta, hogy az Alkotmánybíróság egyes határozataiban - a jogalkotói szándéknak megfelelően - szűkítő értelmezéssel határoz meg egyes, minden vonatkozásban homogénnek tekinthető csoportokat; álláspontja alátámasztásaként részletesen ismertette Stumpf István alkotmánybírónak a 29/2017. (X.31.) AB határozathoz fűzött különvéleményét.

- [27] A felperes - a 43/1995. (VI.30.) AB határozat felhívásával és az ezzel kapcsolatban korábban kifejtett érvei megismétlésével - rögzítette, hogy a szociális ellátássá alakított szolgálati járandóság már nem élvez a tulajdonjoghoz hasonló védelmet, azt az Alaptörvény alapjogként nem védi és a Strasbourgi esetekből is az látszik, hogy az ilyen ellátás a nyugdíj címén folyósított ellátásokhoz képest alacsonyabb szintű védelmet élvez. A Knymt. szolgálati nyugdíj megvonásáról és más jogcímen járó ellátássá való helyettesítéséről rendelkező 5. § (2) bekezdése a rendelkezés hatálya alá tartozó személyeknek súlyos jogsérelmet okoz azzal is, hogy az érintettek a jogvédelem szempontjából gyengébb kategóriába kerülnek; mindez ellentétes a 11/1991. (III.29.) AB határozatban és a 26/1993. (IV.29.) AB határozatban írt követelményekkel is.
- [28] A felperes szerint az alkotmányok tartalmi és eljárási mércéi, követelményei demokratikus jogállamban állandóak, e követelmények nem lehetnek alacsonyabbak az Alaptörvény időszakában, mint az Alkotmány időszakában voltak. A felperes az Alkotmánybíróság korábbi, a jogállamiságból, jogbiztonságból származó követelményekkel (szerzett jogok, várományok védelme) kapcsolatos korábbi gyakorlat [11/1992. (III.5.) AB határozat, 43/1995. (VI.30.) AB határozat, 26/1993. (IV.29.) AB határozat] felhívásával hivatkozott arra, hogy az alkotmánybírósági határozatok megállapításai irányadók a Knymt.-ben megtestesülő változtatásokra is. Az alkotmányossági vizsgálat alapját nem önmagában a változtatás jelenti, hanem a szabályozás módja, egyes elemei, így az ellátás csökkentésének alaptörvényi megfelelése. A jogbiztonság, a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma alapján a jogszabályoknak világosnak, működésüket tekintve kiszámíthatóknak, előre láthatóknak kell lenniük.
- [29] A felperes rögzítette, hogy az alkalmazott diszkriminációra utalt az EJEB a Markovics, a Béres és az Augusztin kontra Magyarország ügyekben is, bár ténylegesen nem szankcionálta azt, mivel a magyar állam a kérdéskörrel kapcsolatban valótlan tartalmú beadványt nyújtott be. A felperes - utalva a magyar állam képviselője által a fenti ügyekben 2013. szeptember 11-én benyújtott beadványra - hivatkozott arra is, hogy a „nyugdíjkassza”, annak ellenére, hogy 2012. január 1-jét követően a terheit növelő intézkedések kerültek bevezetésre, nem veszteséges. A szolgálati nyugdíj az Alkotmány/Alaptörvény rendelkezéseiből következően szerzett és vásárolt jog is egyben. Az Alkotmánybíróság a Fábián ügyben kimondta, hogy az állami szektorban dolgozó öregségi nyugdíjastól jogszerű a nyugdíj megvonása, a nem állami szektorban dolgozók nyugdíjának megvonása viszont nem indokolt, ami azt jelenti, hogy a magyar állam elismerte, nem célja a „nyugdíjkassza” egyenlegének hosszú távú fenntartása, kizárólag az EJEB előtt hivatkozott erre. A magyar állam intézkedései kizárólag azt a célt szolgálják, hogy a homogén csoportba tartozókat „mesterségesen” létrehozott réteggként diszkriminálják. A magyar „nyugdíjkassza” kizárólag a munkavállalók és a munkáltatók befizetéseiből működik; a fentiek ezért azt

bizonyítják, hogy a magyar állam a felperest a nem az állami közszolgálati vagy egyéb állami szektorban dolgozókhöz képest hátrányosan megkülönbözteti.

- [30] A felperes szerint elfogadhatatlan, hogy a 2007. december 30-tól szolgálati nyugdíjas személyekre vonatkozó szabályokat 2012. január 1-től visszamenőleges hatállyal módosította az Országgyűlés, míg az 1963. évi 16. törvényerejű rendelettel kihirdetett szovjet-magyar szociálpolitikai egyezményt a Szovjetunió felbomlását és a Magyar Köztársaság kikiáltását követő 28 év alatt nem módosították. A magyar állam a szociálpolitikai egyezmény alapján évente 12 milliárd forintot fizet ki nyugdíj címén orosz, ukrán és belorusz állampolgároknak; nincs ésszerű indoka, magyarázata annak, hogy a magyar állam azoknak a külföldi állampolgároknak, akik kizárólag a volt Szovjetunióban dolgoztak és fizettek adót és járulékokat, jövedelemkorlátozás nélkül folyósítja a volt Szovjetunióban megszerzett szolgálati nyugdíjjogosultság alapján a szolgálati nyugdíjat akkor is, ha az érintett külföldi személy emellett Magyarországon még dolgozik is.
- [31] A felperes „a fentiekhez kapcsolódóan” ismertette az EJEB Nagy Béláné kontra Magyarország ügyben hozott határozatának egyes, a tulajdonjogi igények, illetve szociális ellátások területén való védelem érvényesülésére vonatkozó megállapításait és az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke sérelmének az adott ügyben történt megállapítása indokait. Állította, hogy a „fentiekkel kapcsolatban” részletesen, az Alaptörvény és az Egyezmény cikkeinek megjelölésével és értelmezésével megindokolta, hogy a jogalkotó és az alperes a szolgálati járandóságban részesülők homogén csoportjába tartozók között hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, és leírta azt is, hogy a társadalombiztosítási jogviszonya, a nyugdíjszerző időszak megléte, időtartama vonatkozásában sem a Kúria, sem az Alkotmánybíróság nem hozott döntést. Ennek ellenére az eljáró bíróságok nem indokolták meg, hogy konkrétan mely jogszabályi rendelkezés alapján, miért nem merül fel Alaptörvénybe és Egyezménybe ütköző alapjogsérelem, valamint nemzetközi szerződésekbe ütköző jogsérelem és az sem, miért nem fordulnak az EUB-hoz és az Alkotmánybírósághoz.
- [32] A felperes szerint a tisztességes eljáráshoz való joga is sérült azáltal, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták érdemben, mindenre kiterjedően az általa részletesen megjelölt alapjogi sérelmeket és az Egyezménybe ütköző jogsérelmeket: a kereseti kérelmében, fellebbezésében leírtakat, különösen a nők és a férfiak közötti diszkriminációt, a tulajdonjog sérelmét, valamint az önkéntes műveleti tartalékosokra vonatkozó, 2017. júliustól hatályba lépett szabályozással összefüggésben felvetett, így eddig a Kúria és az Alkotmánybíróság által sem vizsgált kérdéseket.
- [33] A felperes szerint a másodfokú bíróságnak az Egyezmény 14. cikkével, 17. cikkével, az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvével, valamint az EUMSZ 18.-19. cikkével kapcsolatos azon álláspontja, hogy a rendelkezésekben foglalt alapjogok

Alaptörvényben történt rögzítése miatt, illetve mert az Európai Unió elsődleges jogforrásainak közvetlen hatálya a jelen eljárásban nem merült fel, azt jelenti, hogy ezt a „kérdést” egyáltalán nem vizsgálták. Az a tény, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának és az előzetes döntéshozatali eljárásnak a kezdeményezése a bírói függetlenség elemét képezi, nem jelenti azt, hogy a bíróság nem köteles megvizsgálni a keresetben leírt tényeket.

[34] A felperes kiemelte, hogy a jogalkotó a szolgálati járandósággal kapcsolatos részletszabályokat 2012. és 2019. között számos esetben módosította, ezért olyan indokolást nem lehet elfogadni, hogy erről a kérdéskörrel már határozott a Kúria vagy az Alkotmánybíróság. Minden évben újabb és újabb tények és jogszabályi változások merülnek fel, amelyek érdemi, alkotmánybírósági, illetve Kúria általi vizsgálatára még nem került sor. A felperes ebben a körben hivatkozott „különösen” a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 36. § (1) bekezdés h) pontjára, (2) bekezdés a) pontjára, a Hmt. 16.-19. §-aira, a Knymt. 5. § (3) bekezdés c) pontjára, 5. § (7) bekezdésére, 16. § (1) bekezdésére, 17. §-ára, a „Kenytv.” 27. §-ára, 11. § (1) bekezdésére, amelyek az önkéntes műveleti tartalékosokra vonatkoznak. Kérte a Kúriát, hogy jelölje meg azokat a kúriai vagy alkotmánybírósági határozatokat, amelyek „ezt a kérdést” a keresetében, fellebbezésében és a jelen felülvizsgálati eljárásban hivatkozott „kontextusban” már érdemben elbírálták. Önmagában az a tény, hogy az Alaptörvény tartalmazza az Egyezménynek, vagy más uniós szerződésnek, jogszabálynak a szövegét, nem jelenti azt, hogy az alapjogok Magyarországon érvényesülnének. Mivel az Európai Unió elismeri az Alapjogi Charta 2007. december 12-i szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket, a Charta olyan kötőerővel bír, mint a szerződések, továbbá az Európai Unió csatlakozott az Egyezményhez; így az alapjogok ennek megfelelően az uniós jogrend részét képezik. Ennek alapján konkrétan, tényekre és adatokra alapozottan vizsgálni kell, hogy a magyarországi joggyakorlat megfelel-e ennek, vagy a felülvizsgálati kérelemben támadott rendelkezések az Egyezménybe, illetve a Chartába ütköznek-e, amely vizsgálatot az eljáró bíróságok elmulasztottak.

[35] Az eljáró bíróságok tévesen állapították meg, hogy a sérelmezett jogszabályok vizsgálatát az Alkotmánybíróság korábban már elvégezte, azokat a jelen perben felhívott alaptörvényi rendelkezések tükrében még nem vizsgálta teljes egészében az Alkotmánybíróság. A felperes megismételte a Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdései, 11. § (1) bekezdése, a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése, a Tnyvhr. 73. §-a és a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XIII. cikke, XV. cikke, az Egyezmény 13. cikke és a Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke sérelmével kapcsolatos állításait és hivatkozott arra is, hogy az Alkotmánybíróság az Egyezmény által tiltott hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, amikor a szolgálati járandóságban részesülők homogén csoportját

további, elkülöníthető csoportként értelmezi (pl. IV/1144-6/2017.)).

- [36] A felperes megismételte a külföldön dolgozó személyek szolgálati járandósága szüneteltetésével és az Alkotmánybíróság fenti, a felperes által egyezményesértőnek tartott értelmezést tartalmazó határozatával kapcsolatos álláspontját. Utalt arra, hogy a magyar állam az EJEB Markovics, a Béres és az Augusztin kontra Magyarország ügyekben hozott határozata alapján jelenleg is havi 15%-ot von el a szolgálati járandóságából; álláspontja szerint, tekintve, hogy a nyugdíj megállapítása bruttó bér alapján történik, a nyugdíj külön adóval terhelése kettős adóztatásnak minősül. A fentiek kapcsán is kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem indokolták meg, milyen jogszabályi rendelkezések alapján, miért nem merül fel az Alaptörvény és a nemzetközi szerződések sérelme és miért nem fordulnak az Alkotmánybírósághoz és az EUB-hoz.
- [37] A felperes - összefoglalva a felülvizsgálati kérelmében leírtakat - rögzítette, hogy a kifogásolt jogszabályok [Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdés, 11. § (1) bekezdés, Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdés, Tnyvhr. 73/B. §, Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdés] azért is diszkriminatívak, mert a jogalkotó önkényesen kivételeket tett a szolgálati járandóság szüneteltetése tárgyában a korábban felsorolt személycsoportokra (önkéntes műveleti tartalékosok, külföldön munkaviszonyban dolgozók, egészségügyben dolgozók, 40 év munkaviszony után járó nők kedvezményes öregségi nyugdíjában részesülők), valamint a szolgálati járandóságban részesülő országgyűlési képviselőkre, európai parlamenti képviselőkre, miniszterekre, államtitkárokra, továbbá - függetlenül attól, hogy jelenleg nincs olyan alkotmánybíró, aki ilyen ellátásban részesülne - az alkotmánybírákra vonatkozóan. A jogi szabályozás diszkriminatív azért is, mert a felsorolt rendelkezések hatálya alól a jogalkotó önkényesen kivételeket tesz azáltal, hogy a szüneteltetés - az adózásra vonatkozó jogszabályok által alátámasztottan - nem azonos mértékben vonatkozik a szolgálati járandóságban részesülő gazdasági társaságok osztalékot kapó tagjaira, egyéni vállalkozókra, nemzetközi fuvarozásban dolgozó gépjárművezetőkre és a mezőgazdasági őstermelőkre.
- [38] A felperes vitatta, hogy a Knymt.-vel elrendelt intézkedések a törvényjavaslathoz fűzött indokolásban megfogalmazott célok (államadósság csökkentése, „nyugdíjkassza” egyensúlyának fenntartása, stb.) megvalósítására alkalmasak lettek volna, illetve, hogy azok megvalósításra kerültek volna. Ennek alátámasztásaként a „nyugdíjkasszából” 2011. évben, majd 2012. és 2018. között történt elvonásokra, a szüneteltetéssel nem érintettek befizetéseinek elmaradásából, a nyugdíjas szövetkezetekben dolgozóknak, a labdarúgó kluboknak, valamint 2019-től a közszférán kívül foglalkoztatott öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött nyugdíjasoknak biztosított kedvezményekből származó bevétel kiesésekre, és a nők kedvezményes nyugdíjai, a szovjet-magyar szociálpolitikai egyezmény alapján történő nyugdíjak kifizetéseiből származó kiadásokra hivatkozott.

- [39] A felperes - az Alaptörvény O) cikke felhívásával, a szolgálati járandóságból és a munkaviszonyból származó jövedelméből történő adó- és járuléklevonások ismertetésével - állította, hogy az elvonás olyan mértékű, amilyen a leggazdagabb magyar állampolgárok jövedelméből sem történik, ami szintén hátrányos megkülönböztetésnek minősül. Kifogásolta, hogy a magyar bíróságok az erre irányuló indítványa ellenére nem vizsgálták az arányosság kérdését, ami az EJEK joggyakorlata alapján is kötelező eljárás. A felperes itt is kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem indokolták meg, hogy milyen jogszabályi rendelkezések alapján, miért nem merült fel az Alaptörvény és a nemzetközi szerződések sérelme, és miért nem fordulnak az Alkotmánybírósághoz, illetve az Európai Bírósághoz.
- [40] Végül a felperes kiemelte, hogy a törvényhozó 2019. január 1-től, tekintve, hogy a Tbj. 14. § (3) bekezdése saját jogú nyugellátásnak az öregségi nyugdíjat minősíti, a munkaviszonyban állók esetében megszüntette a kereseti korlátozást, amely változtatás, mivel a felperes 2007-től 25 év szolgálati ideje alapján részesült öregségi nyugdíjnak minősülő ellátásban, rá is vonatkozik.
- [41] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte annak megalapozottságára, valamint a Kúria előtt a felperes szolgálati járandósága korábbi szüneteltetését elrendelő társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata tárgyában folyamatban volt ügyekben hozott Mfv.III.10.254/2015/2. és Mfv.III.10.255/2015/2. számú ítéleteiben és az Alkotmánybíróságnak a Kúria fenti perekben előterjesztett bírói kezdeményezéseit elutasító határozatában foglaltakra hivatkozva. Kiemelte, hogy a Kúria a fenti ítéletekben kimondta, hogy a közigazgatási szerveknek nincs jogszabályi lehetőségük az alkalmazandó jogszabályok alkotmányellenessége vagy nemzetközi szerződésbe ütközése miatti mellőzésére, alkalmazásuk kizárásának az Alkotmánybíróság előtti kezdeményezésére; utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság a felperes legutóbb előterjesztett, azonos indokokon alapuló alkotmányjogi panaszát 2019. szeptember 30-án, a IV/1056-4/2019. számú végzéssel visszautasította.
- [42] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a Tny. 97. § (5) bekezdés alapján hozott határozat meghozatalára jogszabálysértés hiányában is jogosult volt, az ellátás szüneteltetéséről ugyanis az érintett személy bejelentése, illetve az adóhatóság által a keretösszegre vonatkozóan közölt adatok alapján hivatalból kell döntenie. A felperes azonos tényállású ügyében évek óta ugyanazon tartalommal terjeszti elő a keresetlevelét; az általa jelen perben feltett kérdések nincsenek összefüggésben sem a jelen per tárgyával, sem az alkalmazandó jogszabályokkal; mindezek alapján a társadalombiztosítási határozatok és az eljáró bíróságok ítéletei is jogszerűek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [43] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [44] A Kúria - a Pp. 272. § (2) bekezdése értelmezésével - számos határozatában (BH 1996.372.; KGD 2000.149., Mfv.II.10.490/2008/19., Mfv.III.10.583/2014/4., Kfv.II.37.876/2015/6., Mfv.III.10.060/2019/4., stb.) rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslat, eljárása során a Kúria az ítélet törvényességét, ennek keretében, a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglalt korlátok között azt vizsgálja, hogy a bíróság az anyagi és eljárásjogi szabályok betartásával hozta-e meg a határozatát. A felülvizsgálati kérelemből egyértelműen ki kell tűnnie annak, hogy a fél a jogerős ítéletet mely jogszabályok megsértésével összefüggésben kéri felülvizsgálni és a kérelemben összefüggést kell teremteni a jogerős ítélettel szemben felhozott kifogások és a konkrétan megjelölt jogszabályhelyek között [1/2016. (II. 15.) PK vélemény]. Mivel a felülvizsgálat önálló, rendkívüli jogorvoslat, nem elégséges a korábbi eljárásban előadottakra hivatkozni; mindezekből következően nem felel meg a törvénynek a korábbi beadványokra, például fellebbezésre történő utalás (BH1995.99/2., Mfv.II.10.493/2006/3., Mfv.I.10.220/2014/5., stb).
- [45] A felperes keresetlevelét 70 oldal, fellebbezését 56 oldal terjedelemben terjesztette elő, azt a kérdést, hogy az eljáró bíróságok ítéleteikben a beadványaiban foglalt valamennyi, az ügy eldöntése szempontjából - megítélése szerint - lényeges érvét figyelembe vették-e, azokkal kapcsolatos álláspontjukat megfelelő részletességgel rögzítették-e, a Kúria hivatalból nem vizsgálhatta és nem is vizsgálta. A bíróság indokolási kötelezettsége, vagyis - tartalma szerint - a Pp. 221. § (1) bekezdése megsértését állító félnek kell megjelölnie azokat a hiányosságokat, amelyek a jogerős ítélettől eltérő döntés meghozatalára, vagy - lényeges eljárási szabálysértés miatt - az eljáró bíróságok új eljárásra utasítására alapot adnak. Annak vizsgálatát, hogy a jogerős ítélet megfelel-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályoknak, a felperes korábbi beadványaira történő utalásai, a keresetlevelében, fellebbezésében előadottak fenntartására vonatkozó kijelentései nem teszik lehetővé. A Kúria a jogerős ítéletet - a fent írtaknak megfelelően - kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok és indokok alapján vizsgálta felül.
- [46] Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság és az EUB eljárása kezdeményezésére irányuló felperesi indítvány mellőzését - az ismertetettek szerint - megindokolta, a másodfokú bíróság a döntéssel és annak indokaival is egyetértett. A jogerős ítéletnek nem volt olyan hiányossága, amely az első, vagy a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárásra utasítását indokolttá tette volna. A Kúria itt utal arra is, hogy a felperes az EUB eljárását korábban kizárólag a jelen eljárást megelőző perben kezdeményezte, amely ügyben a munkaügyi bíróság a kérelem teljesítésének mellőzését részletesen megindokolta, a felperes pedig a jogerős ítéletet ebben a körben nem támadta. Ezért - a felperes iratellenes állításával ellentétben - a Kúriának az

Mfv.III.10.135/2018/5. számú ítéletben, az eljáró bíróságoknak - a legutóbbi ügyet kivéve - a korábbi ügyekben nem kellett számot adni az EUB eljárására irányuló kezdeményezés mellőzésének indokairól.

- [47] A jelen perben felülvizsgált társadalombiztosítási határozatban az alperes - a Knymt. 11. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése alapján - szolgálati járandóság szüneteltetéséről rendelkezett, ezért a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággá alakítása, a Knymt. 5. § (1)-(2) bekezdésével összefüggésben előadott kifogások megalapozottsága, valamint hogy az ellátás átalakításáról - jogszabály ez irányú rendelkezése hiányában - nem hoztak alakszerű határozatot, ideértve az átalakítás Alaptörvénybe, az Egyezménybe és az európai közösségi jogi rendelkezésekbe ütközését is, nem képezhette a bírósági felülvizsgálat tárgyát. A Kúria a felperes szolgálati járandóságát szüneteltető határozatok felülvizsgálata iránti korábbi ügyekben már több alkalommal, legutóbb az Mfv.III.10.672/2016/4. és Mfv.III.10.135/2018/5. határozatában rögzítette, hogy alkotmányossági vizsgálatot a bíróságok - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése értelmében - csak az előttük folyamatban lévő konkrét ügyben alkalmazandó norma alaptörvény-ellenességének észlelése esetén, vagy abban az esetben kezdeményezhetnek, ha az ilyen norma alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Ennek alapján az eljáró bíróságok és a Kúria is kizárólag a szolgálati járandóság szüneteltetését szabályozó jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességével, egyezményesértő voltával, illetve európai közösségi jogba ütközésével kapcsolatos kifogásokról foglalhattak állást.
- [48] Ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással - ha a körülmények alapvetően nem változtak meg - nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának. Ha egy ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanabban az ügyben érintett panaszos által, azonos jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva alkotmánybírósági eljárásnak nincs helye [Abtv. 31. § (1)-(2) bekezdés].
- [49] A felperes szolgálati járandósága szüneteltetését elrendelő társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránti perben a Kúria eddig öt ügyben (Mfv.III.10.254/2015/2., Mfv.III.10.255/2015/2., Mfv.III.10.193/2016/4., Mfv.III.10.672/2016/4., Mfv.III.10.135/2018/5.) foglalt állást a Khtv. 11. § (1)-(2) bekezdése és a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése

alaptörvény-ellenességéről, illetve egyezményesértő voltáról, az Alkotmánybíróság pedig - a Kúria tudomása szerint - négy ízben, elsőként a Kúria kezdeményezésére [3061/2015. (IV.10.) AB határozat], ezt követően a felperes alkotmányjogi panaszai alapján [3112/2016. (VI.3.) AB határozat, 3290/2017. (XI.14.) AB végzés, 3236/2019. (X. 11.) AB végzés] vizsgálta a fenti szabályok alaptörvény-ellenességével kapcsolatos kifogásokat.

- [50] A Kúria a szabályozás alaptörvény-ellenességével, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett követelményekbe ütközéssel kapcsolatos álláspontját és érveit az Mfv.III.10.133/2014. és Mfv.III.10.489/2014. számú perekben előterjesztett bírói kezdeményezésekben fejtette ki, amely indítványokat az Alkotmánybíróság részben elutasította, részben visszautasította. A Kúria a fenti perekben a jogerős ítéleteket hatályában fenntartotta (Mfv.III.10.254/2015/2., Mfv.III.10.255/2015/2.). A felperes az ítéletekkel összefüggésben, a Knymt. 11. § (1) bekezdésének és a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdéseinek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikkébe, XV. cikkébe és az Egyezmény 14. és 17. cikkébe ütközése, valamint az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkével való ellentéte miatt, a rendelkezések alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányulóan alkotmányjogi panaszt terjesztett elő; a panaszt az Alkotmánybíróság elutasította, részben visszautasította, a legutóbbi két panaszát - ítélt dolog fennállása és indítványozási jogosultság hiánya miatt - visszautasította.
- [51] A Kúria a felperes korábbi ügyeiben foglalkozott azzal, hogy a bíróságot az Alkotmánybíróság eljárásában res iudicatanak minősülő kérdések, illetve már elbírált jogszabályok vizsgálatát milyen korlátok között kérheti. A Kúria legutóbb az Mfv.III.10.135/2018/5. számú ítéletében, a [28]-[37] pontok alatt, azt megelőzően az Mfv.III.10.672/2016/4. számú ítélete [28]-[39] pontjai alatt részletezte azokat a további okokat is, amelyek alapján mellőzte az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését a Knymt. 11. § (1)-(2) bekezdése és a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése alaptörvény-ellenességének, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, Q) cikk (2) bekezdésébe, XIII. cikk (1) bekezdésébe, XV. cikkébe, az Egyezmény 14. és 17. cikkébe és az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkébe ütközése megállapítása, megsemmisítése és a felperes ügyében való kizárása tárgyában. A Kúria a korábbi ítéleteiben foglalt, felperes által is ismert indokait jelen ügyben is irányadónak tekinti, azokat megismételni nem kívánja.
- [52] A felperes a Kúria Mfv.III.10.255/2015/2. számú ítéletével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikke sérelmét - egyebek mellett - amiatt állította, mert a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése nem vonatkozik az egészségügyben dolgozókra, az alkotmánybírákra, a külföldön munkavégzésre irányuló jogviszonyban állókra, és mert a rendelkezés hatálya csak a Tbj. 5. § szerint biztosítási jogviszonyban állókra, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként kiegészítő tevékenységet folytatókra terjed ki. A

felperes által felvetett fenti kérdésekben az Alkotmánybíróság a 3112/2016. (VI.3.) AB határozatban már állást foglalt, a felperes alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben elutasította. Ezen személycsoportokkal szembeni megkülönböztetés azonos indokok alapján, figyelemmel az Abtv. 31. §-ában foglaltakra, ítélt dolog fennállása miatt a peres eljárásban, a bírói kezdeményezés előterjesztésére vonatkozó döntés meghozatalakor sem vizsgálható.

- [53] A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel, illetve amiatt, mert a jelen eljárásban a Tnyvhr. és a Tbjvhr. általa felhívott rendelkezései törvénnyel, Alaptörvénnyel, Egyezménnyel és közösségi jogi rendelkezésekkel való ellentétét is állítja, indokolt az Alkotmánybíróság és az EUB eljárásának - a szüneteltetési szabályokkal kapcsolatban már elbírált kérdésekben, akár a végrehajtási szabályokkal összefüggésben történő - kezdeményezése.
- [54] A Tnyvhr. 73/B. § kimondja, hogy a Tny. 83/B. § (1) bekezdése szerinti keretösszeg elérésének vizsgálatakor a kifizetett nyugdíjjárulék alapot képező keresetet, jövedelmet arra az időszakra kell figyelembe venni, amely időszakra azt kifizették, a Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az esedékességet követő időpontban kifizetett járulék alapot képező jövedelmet (elmaradt követelés) a Tbj. 24. § (1) bekezdése szerinti járulékfizetési kötelezettség megállapításánál arra az évre (időszakra) kell figyelembe venni, amely évre (időszakra) azt megfizették. A jelen ügyben alkalmazandó szabály a Tnyvhr. 73/B. §-a, amelynek nem mond ellent az eltérő szabályozási tárgyú, az ügyben alkalmazásra nem került Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése. A Tbjvhr. 4/A. § (2) bekezdése alkalmazása a felperes ügyében nem merült fel, a Tnyvhr.-nek a keretösszeg megállapítása során vizsgálandó időszakot meghatározó technikai szabálya - a Kúria megítélése szerint - nem vet fel alkotmányossági aggályokat, annak önálló alkotmányossági, az Alaptörvény, az Egyezmény és az európai közösségi jogi rendelkezésekkel való összhangja vizsgálatára a felhozott indok alapján nincs lehetőség.
- [55] A Kúria a Tny. 83/B. § (1) bekezdése értelmezéséről szolgálati járandóságot és korhatár előtti ellátást szüneteltető társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránti perekben több határozatában (Mfv.III.10.031/2014/5., Mfv.III.10.066/2014/5., Mfv.III.10.332/2014/7., Mfv.III.10.111/2015/3., Mfv.III.10.279/2016/6., stb.) állást foglalt. A Kúria rámutatott arra, hogy az éves keretösszeg túllépésénél - a Tny. 83/B. § (1) bekezdése helyes értelmezése szerint - az ellátásban részesülő személy által fizetendő nyugdíjjárulék alapját kell figyelembe venni, amelyet alátámaszt a 2016. január 1. napjától hatályba lépett, a Tnyvhr. 73/B. §-ába iktatott rendelkezés. A Tnyvhr. egyértelműen fogalmaz, a keretösszeg megállapításánál a tárgyévben a Tbj. 5. §-a szerinti biztosítással járó jogviszonyban álló (...) személy által fizetendő nyugdíjjárulék alapját rendeli figyelembe

venni; a Tny. 83/B. § (1) bekezdésében rögzített keretösszeg számítására vonatkozóan a Tnyvhr. 73/B. §-a tartalmaz rendelkezést, amelyet a szüneteltetéssel kapcsolatos jogvitában alkalmazni kell.

- [56] A Tny. 83/B. § (1) bekezdése három esetkörét rögzíti annak, ha a fizetendő nyugdíjjárulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes minimálbér havi összegének tizennyolcszorosát: az ellátást az éves keretösszeg elérését követő hónap első napjától a tárgyév december 31-ig, de legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig szüneteltetni kell; ha a fizetendő nyugdíjjárulék alapja a keretösszeget a tárgyév decemberében haladja meg, szüneteltetésre nem kerül sor, de a decemberi havi nyugellátást vissza kell fizetni. A felperes a fenti szabály és a Tnyvhr. 73/B. § téves értelmezésével hivatkozott arra, hogy az első két esetkör fennállása esetén is a decemberi nyugellátás visszafizetésének van helye.
- [57] Az eljáró bíróságok a jelen perben a Knymt. 11. § (1) bekezdése és a Tny. 83/B. § (1)-(2) bekezdése 2017. május 26-án hatályos rendelkezései alkalmazásával hozott társadalombiztosítási határozat törvényességét vizsgálták. A bíróságoknak az Alkotmánybíróság és az EUB eljárása kezdeményezéséről az alkalmazott norma alapul vételével, a határozat meghozatalakor fennálló tények és hatályos jogszabályok, az akkori jogszabályi környezet alapján kellett dönteniük (Pp. 339/A. §), olyan jogszabállyal, amely csak később lépett hatályba – így a felperes által felhívott Hmt., Tbj. 2017. július 1-től, illetve 2019. január 1-től hatályos rendelkezéseivel –, a diszkriminációt tilalmazó normák, az Alaptörvény, az Egyezmény és a közösségi jog megsértése sem támasztható alá.
- [58] A Kúria az Alkotmánybíróság eljárását az Alkotmánybíróság által – az ismertetettek szerint – már elbírált, ítélt dolognak minősülő, valamint azokban a kérdésekben, amelyek az Alkotmánybíróság szerint nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, nem kezdeményezte. A Kúria a Knymt. és a Tny. kifogásolt rendelkezéseit a felperes által – a fentieken túl – újonnan megjelölt személycsoportokkal történt összehasonlításban sem tartotta az Alaptörvény, az Egyezmény és a közösségi jogi szabályok által tiltott megkülönböztetésbe ütközőnek.
- [59] Ezzel kapcsolatban a Kúria rámutat arra, hogy indítványozott eljárások megindítására vonatkozó döntés meghozatalakor csak a szolgálati járandóság szüneteltetésében megnyilvánuló különbségeket lehetett figyelembe venni; hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása. Nem lehet hátrányos megkülönböztetésről beszélni akkor sem, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket [8/2000. (III. 31.) AB határozat, 26/2013. (X. 4.) AB határozat, stb.].
- [60] A Tny. 18. § (2a)-(2d) bekezdései által biztosított nők kedvezményes öregségi nyugdíjában részesülők szolgálati járandósága szüneteltetése nem merülhet fel, mivel a két ellátás kizárja

egymást, ezért a nők és férfiak közötti megkülönböztetés kérdése az Alaptörvény, az Egyezmény és az európai közösségi jog rendelkezései alapján sem vizsgálható. Az Alkotmánybíróság a felperes ügyében hozott, 3112/2016. (VI.3.) AB határozatában a járandóság szüneteltetését az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján vizsgálta, az intézkedést, célja alapján, legitimnek tekintette. Megállapította, hogy a szolgálati járandóságban részesülők esetében, annak ellenére, hogy nem nyugdíjat kapnak, ugyanazon okok indokolják a szüneteltetést, mint a korhatárt még be nem töltött nyugdíjasoknál: ha kereső tevékenységet folytatnak és az abból származó jövedelmük eléri a törvényi összeghatárt, akkor a keresetpótló ellátásra nem szorulnak rá. A kifogásolt különbségtétel abból fakad, hogy a megjelölt személyek kívül esnek a Tbj. 5. §-ban felsorolt biztosítottakon. Mivel a szüneteltetés alól a személyek azon jogviszonyukból fakadó jövedelmüket illetően mentesülnek, amelyek vonatkozásában nem minősülnek biztosítottaknak, a megkülönböztetés nem személyek között, hanem egyes jogviszonyok, illetve jövedelmek tekintetében áll fenn. Az Alkotmánybíróság a jogviszonyok közötti különbségeken alapuló, személyek közötti megkülönböztetéshez vezető esetekben (egészségügyben dolgozók, más állam biztosítási rendszerébe tartozó személyek, stb.) sem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

[61] A perben irányadó Pp. 155/A.§ (1) bekezdése szerint a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben (jelenleg az EUMSZ) foglalt szabályok szerint kezdeményezheti. Az EUB az előzetes döntéshozatali eljárásban (EUMSZ 267. cikk) az ítélező tevékenységén keresztül az alapügyben felmerült jogkérdésben szereplő uniós jogi normát értelmezi, valamint a másodlagos uniós jogi aktusok érvényességét vizsgálja. Abban az esetben, ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezhet. Ez a jogosultság tehát - az elsőfokú ítélet indokolásával szemben - valamennyi tagállami bíróságot megillet, azon bíróságok számára pedig, amelyek határozata ellen nincs helye további jogorvoslatnak kötelezettséget jelent.

[62] A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését a perben alkalmazott társadalombiztosítási jogszabályoknak az EUMSZ 18-19. cikkébe és az Európai Unió Alapjogi Chartája 17., 21., 34. és 54. cikkébe ütközése miatt kérte. Az Alapjogi Charta 51. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok csak annyiban címzettjei (kötelezettjei) a Charta rendelkezéseinek, amennyiben az Unió jogát hajtják végre és az EUMSZ 6. cikk (1) bekezdése, valamint a Charta 51. cikk (2) bekezdése szerint a Charta rendelkezései semmilyen módon nem terjesztik ki az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit. A felperes felülvizsgálati kérelme nem tartalmaz olyan elemet, amelynek alapján megállapítható lenne, hogy a jogvita a szóban lévő társadalombiztosítási szabályozás tekintetében az uniós

jogszabály értelmezését vagy alkalmazását érintené, mivel ezek a jogszabályok nem az Unió jogot hajtják végre, ebben a tárgykörben Unió szabályozás nem létezik. Az EUB-nak – ahogyan többek között a Nagy Sándor és társai C-488/12. számú végzésében kimondta – ilyen esetben nincs hatásköre, ezért ezért előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni nem lehet. Az Alapjogi Charta rendelkezései önmagukban európai bírósági hatáskört nem alapoznak meg; mindezek miatt az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem teljesítését a Kúria is mellőzte.

- [63] A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályokat; ezért azt a Kúria – az indokolás részbeni módosításával, a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával – hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [64] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem érvényesített, ezért a Kúria – a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján – e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.
- [65] A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.
- [66] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés 1) pontja zárja ki.
- [67] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. november 11.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő